

Hørselshemmedes Landsforbund
Landsforeningen for hjerte og lungesyke
Dysleksiforbundet i Norge
Norges Handikapforbund
Norsk forbund for Utviklingshemmede
Synshemmede Akademikeres forening
Foreningen Norges døvblinde
Norsk Revmatikerforbund
Norges Blindeforbund
MS-forbundet i Norge
Samarbeidsforum for Funksjonshemmedes
organisasjoner

Justisdepartementet, Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep.,
0030 Oslo

JUSTISDEPARTEMENTET	
22 DES 2005	
SAKSNR:	200504026
AVD/KONT/BEH:	LOV/EO/HI
DOK.NR. 91	ARKIVKODE:

Deres ref: 200504026 EO HI /an
Vår ref: Eli Knøsen NHF
Dato: 23.11.05

Oslo 23.11.05

Hørselshemmedes Landsforbund, Landsforeningen for hjerte og lungesyke, Dysleksiforbundet i Norge, Norges Handikapforbund, Norsk forbund for Utviklingshemmede, Synshemmede Akademikeres forening, MS-forbundet, Foreningen Norges døvblinde, Norsk Revmatikerforbund, Norges Blindeforbund, MS-forbundet og Samarbeidsforum for Funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO) viser til høring fra Justis- og Politidepartementet vedrørende NOU 2005:8 Likeverd og tilgjengelighet – og har følgende kommentarer.

- Vi støtter flertallets forslag der mindretallet utgjøres av Moshuus fra KS og Strøm fra NHO.
- Vi støtter samtlige mindretallsforslag fra Buvik, Fjellanger og Larsen.

§ 4 Forbud mot diskriminering

Fra forslaget til lovtekst:

Forbudet mot diskriminering i paragrafen her omfatter diskriminering på grunnlag av funksjonsevne som er nedsatt, har vært nedsatt, vil kunne bli nedsatt eller antas å være nedsatt, samt diskriminering på grunnlag av andre personers nedsatte funksjonsevne.

Formålet med å angi et diskrimineringsgrunnlag er ikke å angi hvilke personer som omfattes av lovens vern. Formålet er å fastslå hvilken type diskriminering som er forbudt. Funksjonshemmede er en svært stigmatisert gruppe – og kjennetegn eller mistanke om funksjonsnedsettelse kan ofte føre til usakelig forskjellsbehandling.

Fokuset bør være på en eventuell diskriminerende handling – og grunnlaget for handlingen – ikke om spørsmålet hvorvidt vedkommende tilhører en spesiell personkrets – eller ikke.

Dette er viktig ettersom loven da også vil kunne beskytte foreldre som har barn med en funksjonsnedsettelse om en forelder ikke får en jobb fordi det antas at vedkommende mor eller far vil være mer borte fra jobben pga sitt barn.

Et annet eksempel er sortering av arbeidstagere ved kartlegging av gener.

Den samme vide definisjonen er brukt av Canada og Australia. Det har ikke skapt problemer og gjør at man unngår å fokusere på den nedsatte funksjonsevnen og fokuserer på selve diskrimineringen.

Loven skal ikke avgrense personkrets men fortelle hvilke handlinger som ikke aksepteres.

- **Hørselshemmedes Landsforbund, Landsforeningen for hjerte og lungesyke, Dysleksiforbundet i Norge, Norges Handikapforbund, Norsk forbund for Utviklingshemmede, MS-forbundet, Synshemmede Akademikeres forening, Foreningen Norges døvblinde, Norsk Revmatikerforbund, Norges Blindeforbund og Samarbeidsforum for Funksjonshemmedes organisasjoner (SAFO)** støtter og understreker betydningen av den presisering som er gitt av diskrimineringsforbudet.

§ 9 Plikt til generell tilrettelegging (universell utforming)

Plikt til tilretteleggende praksis

Syseutvalget har generelt vært fokusert på "universell utforming" av det fysiske miljø. For funksjonshemmede er tilgjengelighet til produkter og tjenester en forutsetning for deltagelse i samfunnet. Universell utforming av uteområder, produkter og varer er en fordel for store deler av befolkningen – og skal ligge som en primærplikt for all virksomhet rettet mot allmennheten.

- **Samarbeidsutvalget for funksjonshemmedes organisasjoner støtter kravet om at virksomheter som er rettet mot allmennheten skal være universelt utformet.**
- **I tillegg mener vi at virksomheter rettet mot allmennheten skal ha susidiærplikt til å ha rutiner for at alle skal kunne benytte seg av tjenesten eller tilbudet– uavhengig av funksjonsnedsettelse.**

§ 11 Plikt til universell utforming av bygg og anlegg mv.

NOU 2001:22 Fra bruker til borger foreslår handlingsplaner på tre områder: bygg, transport og IKT/informasjon med tidsfrister, nasjonale standarder og økonomiske virkemidler. Manneråkutvalget sidestilte bygg, transport og IKT/informasjon ut fra erkjennelsen av at disse tre områdene må tillegges samme betydning som rammevilkår for deltagelse.

Samarbeidsutvalget for funksjonshemmedes organisasjoner mener Syseutvalget selv usakelig forskjellsbehandler funksjonshemmede ved å sette opp en type funksjonshemmende barrierer som mer graverende enn andre barrierer ved å velge ut et område der Manneråkutvalget sidestilte bygg, transport og informasjons- og kommunikasjonsteknologi.

Erfaringsmessig vet vi at sektoransvarlige ikke anstrenger seg for gjøre tilbud tilgjengelige for alle så lenge det ikke er lovpålagt. Slik § 9 er utformet i dag, overlater den i realiteten til den enkelte å endre praksis i transportsektoren og i alle virksomheter som på en eller annen måte benytter IKT og gir informasjon til publikum.

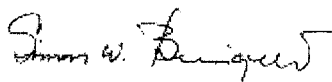
I land der man har generelle krav om tilrettelegging har det vært en forutsetning at man setter ufravikelige tidsfrister for å oppnå dette.

IKT er et område med stor utskiftningstakt, og det ville ikke vært problemer med å stille slike krav innen en rimelig tidsfrist. USA er et eksempel der man gjennom lovgivning har fått til gode resultater.

- **Samarbeidsutvalget av funksjonshemmedes organisasjoner slutter seg til mindretallets forslag om at IKT og transport skal omfattes av forpliktelsene i § 11 sammen med bygg, anlegg m.v.**
- **Det må utarbeides standarder på alle tre områder som må lovfestes**

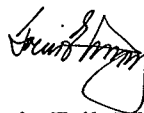
Undertegnede organisasjoner bekrefter at vi står samlet om felles høringsuttalelse av 23.11.05

Med vennlig hilsen
Hørselshemmedes Landsforbund

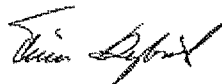
Simon Bringeland
leder

Landsforeningen for hjerte og lungesyke

Svein Erik Myrseth
forbundsleder

Dysleksiforbundet i Norge

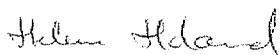
Finn Dybvik
leder

Norges Handikapforbund

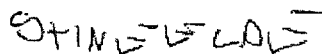
Eilin Reinaas
forbundsleder

Norsk forbund for Utviklingshemmede

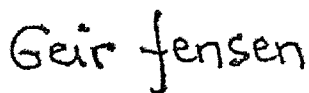
Helene Holand
forbundsleder

Synshemmede Akademikeres forening

Stine Elde
leder

Foreningen Norges døvblinde

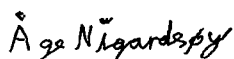
Geir Jensen
leder

Norsk Revmatikerforbund

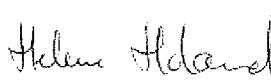
Njål Idsø
forbundsleder

Norges Blindeforbund

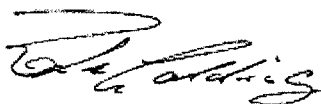
Åge Nigardsøy
forbundsleder

Samarbeidsforum for
Funksjonshemmedes organisasjoner

Helene Holand
leder

MS-forbundet i Norge

John Golding
fungerende leder